

Brusseleir!

Magazine 10

April . Mei . Juni 2023

pag 3

VOORZITTERSWISSEL
Johan Verminnen
en Eddy Van Gelder

pag 10-11

2023-2024
Brussels
Volkstejoêter

Neuve lente, neuf begin...

Het is ondertussen écht wel lente, dus zijn we helemaal warm gelopen om de snelle start van dit jaar verder te zetten, op weg naar een mooie zomer en een hoopvol najaar. Wat er allemaal nog op het programma staat, verneem je in dit nieuwe magazine van **Brusseleir!** We vatten

het hier ook alvast even samen, maar pas na volgende belangrijke dienstmededeling.

Er vond recent namelijk een changement plaats in Het Bestuursorgaan van **Brusseleir!** Vier trouwe bestuurders, namelijk Jan Robberechts, Luc De Smet, Johan Verminnen en Carolien Pauwels zaliger, treden uit, en worden zeer waardig vervangen door Lynn Tytgat, Karla Verlie, Gil Dumarey en Bart Decoster. Ik hou er aan om de uittredende bestuurders hartelijk te danken voor hun jarenlange enthousiaste inzet en geloof in **Brusseleir!** Zonder hen zouden we niet staan waar we nu staan. In het bijzonder dank ik onze uittredende voorzitter Johan Verminnen, die vanaf nu onze Erevoorzitter wordt. Voor zijn steun, onze fantastische samenwerking, en het mooie parcours dat we samen als hoofdvertegenwoordigers van deze organisatie aflegden. Nog belangrijker is dat we aan die samenwerking een zeer mooie vriendschap overhielden.

En nu we afscheid aan het nemen zijn: op deze plaats past uiteraard ook een plechtig ere-saluut aan onze **Brusseleir vè't Leive** Vic Anciaux, die inmiddels overleed, en het Brussel waarvoor hij zoveel gedaan heeft verweesd achterliet. We zullen Vic nooit vergeten.

Nu dan toch de beloofde nieuwtjes voor nu en straks. Om te beginnen over het kookboek **Brussel Boef**. Dat succesboek met recepten van Brusselse chefs in 't Brussel was zo snel uitverkocht dat we besloten het te laten herdrukken, waardoor het nu opnieuw verkrijgbaar is, net op tijd om te dienen als prachtig cadeau voor moeder en/of vaderdag. Ondertussen plukt ook het Brussels **Volkstejoêter** de vruchten van het succes. Het blijft rondreizen met zowel **De Zugezeide Zeeke** als met **Poepa**. De stukken kregen al zoveel weerklank dat **De Zugezeide Zeeke** ondertussen werd gecapteerd

voor uitzending bij onze regionale mediapartners **BRUZZ** en **RINGtv**. **Poepa** gaat dan weer dermate gebukt onder de **superlatieve** kritieken dat deze productie volgend seizoen nog wordt verder gezet. Wat de iets verdere toekomst betreft, kijken we hoopvol uit naar het najaar. **Brusseleir!** maakt intussen werk van een beloftevol jongerenproject onder de werktitel 'Brussel Wallah-OMG'. Wat je ook al in de agenda kan schrijven is dat we op zaterdag 18 november 5 jaar **BrusselsTUUB** vieren in de Ancienne Belgique. Het wordt een speciale editie, want de geselecteerde artiesten werken aan een cover van hun favoriete lied van hun geliefkoosde groep. **Brusseleir!** presenteert in het najaar natuurlijk ook weer **De Weik** van't Brussels, een nieuwe BVT-productie die **Nen Air De Famille** zal heten, en we willen ook opnieuw '**toëllesse**' aanbieden - 'taallessen' zijn dat dus. Intussen kan je **Brusseleir!** ook nog steeds steunen via de Copains van **Brusseleir!** meer uitleg vind je op de achterkant van dit magazine. En mocht je het nog niet gedaan hebben: schrijf je in op onze nieuwsbrief om ons op de voet te kunnen volgen, en verlies ook onze Facebookpagina en Instagram niet uit het oog.

Geniet van de zon, geniet van **Brusseleir!**

Geert Dehaes, algemeen directeur

COLOFON

Redactie

Geert Dehaes,
Mira Sissau,
Michaël Bellon

Foto's

Guido Van den Troost

Vormgeving

Florence Collard

Bestuursorgaan

be.brusseleir vzw

Eddy Van Gelder,
Voorzitter / Jan
Hautekiet, Ondervoor-
zitter / Anne-Catherine
Massagé, Secretaris /
Paul Merckx, Penning-
meester / Tony Mary,
Veronique De Tier, Kar-
la Verlie, Lynn Tytgat,
Gil Dumarey, Herman
De Cnijf, Bart Decoster –
bestuursleden
Johan Verminnen,
Erevoorzitter

Algemeen Directeur

Geert Dehaes

Algemeen Assistentente

Mira Sissau

Contact

be.brusseleir vzw,
Vlaamsesteeweg 98,
1000 BRUSSEL
02/502 76 93
info@brusseleir.eu

Reservaties

02/502 55 09
tickets@brusseleir.eu
www.brusseleir.eu

Goo neus

2de herziene druk

Brussel Boef

De Fiest van de Brusselse Kuike!

➤ **BEN JE NOG OP ZOEK NAAR EEN ORIGINEEL KADO ?**

VOOR MOEDER OF VADERDAG ?

Bestel het kookboek via boef@brusseleir.eu of 02 502 76 93

Kostprijs: € 29,00

Maa het compleet met de Brussel boef tablier,
een keukenschort met borduursel van het Brussel Boef logo

Kostprijs: € 24,00.

Kookboek + tablier samen aan voordeelprijs: € 49,00.

Johan Verminnen en
Eddy Van Gelder

Eddy Van Gelder lost Johan Verminnen af als voorzitter Brusseleir!

**De waarde van Johan was enorm, en bovendien
kan ik niet zingen.”**

**Na tien jaar één van de absolute boegbeelden
van Brusseleir! te zijn geweest, geeft Johan
Verminnen als voorzitter van Het Bestuursorgaan
het stokje door aan Eddy Van Gelder, die nog
vier nieuwe bestuursleden verwelkomt.**

Foto's Guido Van den Troost - **Tekst** Michaël Bellon

Johan Verminnen hoeven we uiteraard aan niemand meer voor te stellen. Wanneer we de zanger van In de Rue des Bouchers, Brussel en Ik wil zo graag de wereld zien ontmoeten, zit hij nog altijd midden in de concerttournee rond zijn zeventigste verjaardag, die eigenlijk in het coronajaar 2021 viel. Dat een wijd en zijd bekende ambassadeur van Brussel, het Brusselse lied en de Brusselse taal tien jaar lang mee aan de kar van Brusseleir! trok, was van onschatbare waarde, maar aan sommige mooie liedjes van Verminnen komt dan toch een eind. Hij wordt op de voorzittersstoel vervangen door Eddy Van Gelder, die op zijn beurt al vijf jaar in de raad van Bestuur zetelt. Van 2003 tot 2020 was deze econoom ook al voorzitter van Het Bestuursorgaan van de VUB, terwijl hij

“

Ik heb de vereniging in die jaren echt zien groeien en er alleen maar positieve dingen gezien. De vereniging is dus in goede doen, maar ik vind het gezond dat je op een bepaald moment afscheid neemt van je functie om ze over te laten aan andere mensen met weer nieuwe ideeën en perspectieven. VERMINNEN:

van 1984 tot 2017 de functie van algemeen directeur van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij Brussel (GIMB) had, en betrokken was bij het bestuur van het Kaaitheater en het Magritte Museum in Jette.

“Toen Geert Dehaes mij meer dan tien jaar geleden vroeg om bij Brusseleir! te komen, heb ik deze vereniging beter leren kennen en sprak ze mij meteen enorm aan,” aldus Johan Verminnen. “Geert wilde een bestuursraad maken die niet bestond uit leden van de vereniging, maar die er wel belangstelling voor hadden, en beschikten over netwerken die de vereniging ten goede zouden komen. Dat vond ik een goed idee. Als je de bestuursraad overloopt, dan zie je mensen uit allerlei domeinen die iets wezenlijks kunnen toevoegen. Ik ben uiteindelijk tien jaar gebleven en dat vind ik een correcte tijd. Ik heb de vereniging in die jaren echt zien groeien en er alleen maar positieve dingen gezien. De vereniging is dus in goede doen, maar ik vind het gezond dat je op een bepaald moment afscheid neemt van je functie om ze over te laten aan andere mensen met weer nieuwe ideeën en perspectieven. Met Eddy is er ook meteen een geschikte opvolger als voorzitter, omdat hij de vereniging echt goed kent en altijd veel belangstelling heeft gehad voor de culturele werking.”

Eddy Van Gelder: Ik ben er vijf jaar geleden bij gekomen. Ik was een regelmatig bezoeker van het Brussels Volkstejoeter. Mijn schoonbroer Tony Mary zat toen ook nog in Het Bestuursorgaan, en ik was nog voorzitter van de VUB, waar Brusseleir! contact mee zocht om een aantal zaken samen te doen. Op de VUB zijn er een aantal mensen met taal en dialect bezig, en met de manier waarop die samenhangen met identiteit. Rector Caroline Pauwels - die er vandaag helaas niet meer is - en ik zijn toen toegetreden. Elke speech die ik aan de VUB gaf eindigde ik ook met de uitspraak “voesj mè de koesj!”, die ondertussen een slogan is geworden op de VUB, en die ook de jongeren hebben overgenomen. Ook van het gezegde van de Franse wiskundige Henri Poincaré - “Het denken laat zich nooit onderwerpen...” heb ik een Brusselse vertaling laten toevoegen aan de dertig andere verlaten die op de campus hangen.”

Wat doet en bepaalt zo'n Bestuursorgaan? En hoe kunnen we ons zo'n vergadering voorstellen?

Johan Verminnen: Zo'n vergadering is om te beginnen zeer amicaal en een echt plezier. Met allemaal mensen die zeer begaan zijn met Brussel, met erfgoed en met de vereniging. Ze houden toezicht op de manier waarop de vereniging het stelt. Buigen zich over de vraag of er genoeg middelen zijn, gaan ook op zoek naar middelen, en bestuderen de projecten die de vereniging voorstelt.

Van Gelder: Ook hier is de motor Geert die alles goed voorbereid. Zo hebben we pas ook het beleidsplan voor de volgende jaren goedgekeurd. We discussiëren ook over bepaalde accenten die moeten gelegd worden, zoals de extra aandacht die we vanaf nu aan jongeren willen besteden. Tegelijk met de voorzitterswissel worden ook een viertal nieuwe en ook jongere mensen aangetrokken in de raad van bestuur, waaronder Bart Decoster die uit de media komt (hij is huidig CEO van Ads & Data, dat de reclameregies van SBS Belgium, Mediahuis, Pebble Media en Proximus Skynet bundelt), Lynn Tytgat van de VUB die daar coördinator is van weKONEKT.brussels - een partnerschap tussen VUB, ULB, EhB en aantal Brusselse organisaties om de band tussen de universiteit en Brussel aan te wakkeren - en daarnaast ook directrice Karla Verlie van de academie voor muziek en woord van Sint-Agatha-Berchem, en Gil Dumarey, manager in de voedingssector en ook fervent Brusselliefhebber.

Verminnen: Zo heeft Brusseleir! in al die jaren, en ondanks corona, veel meer gedaan dan zich alleen maar in stand houden. En dan vind ik eigenlijk wel dat de steun van de overheid daarvoor groter zou mogen zijn. Soms heb je

de indruk dat je op bedeltocht moet gaan om middelen te vergaren, en dat je daarbij niet altijd met respect wordt behandeld. Dat is wel iets dat mij de laatste tijd tegen stak. Eén van de onderdelen van Brusseleir! is natuurlijk het succes van het Brussels Volkstejoêter in Brussel en de regio errond. Ik ben trouwens naar een voorstelling in de Minard in Gent gaan kijken die ook volzet was. Maar dat wil nog niet zeggen dat je jezelf kan bedruipen. Want qua personeelsbezetting is het een onderbemande vereniging, waar enorm veel werk wordt gepresteerd door een aantal individuen.

Men vergeet ook wel eens dat we heel erg steunen op een grote groep van vrijwilligers. Dat is een enorm sympathieke kant van de vereniging: al die mensen die zich inzetten alsof het om hun leven gaat. Daar heb ik enorm veel respect voor. De positiefste kant van Brusseleir is misschien wel de vriendschap die er is tussen al die leden. Dat merk je als ze bij elkaar komen. Ik heb zelden zo'n vereniging gezien in mijn leven.

Van Gelder: Het is het gevoel tot dezelfde gemeenschap te behoren. Dat Brussels verbindt. Ik ben ook een Brusseleir die in het Brussels is grootgebracht. Toen ik ooit een speech moest geven op één van de boten op het kanaal, had ik het over 'boordevol Brussel', omdat alles wat ik ooit gedaan heb te maken heeft met Brussel. Hier bij Brusseleir! gaat iedereen daarin mee. Spijtig genoeg moet je ook vaststellen dat dat publiek ook wat veroudert, en dat het moeilijker wordt die mentaliteit van ongebondenheid door te geven. Want het gaat niet alleen over het dialect maar ook over de mentaliteit.

Verminnen: Wat zeker nooit zal verdwijnen is dat Brussels gevoel, dat misschien nog belangrijker is dan de taal. Je kan dat moeilijk uitleggen, maar het zit in hoe men kijkt naar het leven. Leiven en loête leive, maar tegelijk iets opbouwen, met een soort fierheid en eigenheid...

Van Gelder: Als ik nog eens de vergelijking met de universiteit mag maken, denk ik dat het niet voor niets is dat baron Pierre-Théodore Verhaegen in 1834 de ULB in Brussel heeft opgericht. En niet tégen het geloof, maar tegen de structuur van de kerk die alles in handen had. Zoiets kon in Brussel, zoals je hier vandaag nog altijd dingen kan doen die je nergens anders kan doen, omdat de openheid van geest hier aanwezig is.

Verminnen: Ik heb het geluk gehad een hit te scoren als In de ...

Rue des Bouchers, die gebaseerd was op de tekst van de Brusselse volkszanger Jan De Baets (1866-1953). Ik woonde als jongere in Wemmel en ging in Jette naar

We gaan van het Brussels het nieuwe Esperanto maken, zodat de hele wereld elkaar begrijpt wanneer er Brussels wordt gesproken. VAN GELDER

school, en om het met Jacques Brel te zeggen: Bruxelles, 'c'était mon Amérique à moi': mijn manier om te ontsnappen aan de dorpen. Ik ging soms te voet naar Brussel om in die anonimiteit en in die energie van de stad die beklemdheid van de dorpen te kunnen vergeten. Die verbondenheid met Brussel is altijd gebleven. Eigenlijk is Brussel een vrijstaat! En daar wordt ook buiten Brussel met interesse naar gekeken. Brusseleir! staat voor Brussels dialect en voor het Brussels erfgoed, maar is ook verbonden met andere dialecten van dit land en van Nederland. We houden internationale conferenties over dialecten en het belang van de volkstaal. Als mensen hier in 't Oeis van 't Brussels boeken over het Brussels willen komen raadplegen, dan kan da t.

Mogen we vragen naar enkele bijzondere momenten en evoluties die Brusseleir! de afgelopen jaren mocht meemaken?

Verminnen: Het is niet makkelijk kiezen, maar elk jaar is er weer die Weik van 't Brussels, en die vind ik elke keer weer een hoogtepunt om-

dat je daarin veel van onze activiteiten terugziet. En de prijzen die we uitreiken, met de Brusseleir van't Joêr, en met de Brusseleir vè't Leive zoals recent aan Vic Anciaux zijn heel bijzonder. Vic is er nu niet meer, maar ik ben zo blij dat we die prijs nog aan hem hebben kunnen geven. Om erkentelijk

te kunnen zijn aan iemand die voor Brussel zoveel gedaan heeft. De Brusseleir van't Joêr werd dan weer een club: Union Saint-Gilloise, die gerund wordt door zoveel jonge mensen. Ik vergeet nooit hoe sterspeler Teddy Teuma in dat mooie stadion de prijs in ontvangst kwam nemen met zijn twee kinderen. Dat menselijke aspect is zo mooi.

Verder was een kookproject als Brussels Boef een erg succesvol voorbeeld van hoe Brusseleir! meer is dan men aanvankelijk dacht. Waardoor ook mensen die thuis zijn op andere domeinen,

zoals de gastronomie, ons leren kennen. Je krijgt dus telkens verbinding, en dat is ook een doel van onze vereniging.

Van Gelder: Met 't Goudblommeke in Papier hebben we voorlopig een locatie voor projecten verloren - we zullen zien of er met de nieuwe eigenaren nog iets mogelijk is - maar anderzijds hebben we met 't Oeis van 't Brussels een centrale en goed bereikbare uitvalsbasis gevonden. Daarnaast houden we ook aansluiting met andere verenigingen zoals de AB, Muntpunt of Zinnema. Ook naar Franstaligen doen we inspanningen, en het bereiken van jongeren is een aandachtspunt voor het vervolg.

Wat dat betreft groeit het besef dat de Brusselse taal meer is dan het Brusselse dialect van vroeger.

Verminnen: Elke taal is onderhevig aan evolutie. Natuurlijk zijn al die andere culturen in deze stad wat dat betreft heel belangrijk. Die creëren kruisbestuiving. Als je hier een taxi neemt, zal de chauffeur altijd wel eens term uit het Brussels dialect in de mond nemen, al is het maar een vloek op de tram of het verkeer. En zo belanden er omgekeerd ook woorden van vreemde talen in het Brussels, en niet alleen uit het Frans of het Engels.

Van Gelder: We gaan van het Brussels het nieuwe Esperanto maken, zodat de hele wereld elkaar begrijpt wanneer er Brussels wordt gesproken.

Verminnen: En als ze ons toch niet verstaan moêke w'er 'n tiekeningske baa. ●

En route

Vuil volk vè Volvo

De Gruuten talkshow bei Volvo-Sterckx es altaaid eet vè no oeit te zeen. Interessant artiste dee e leeke komme zingen en op uile gemakske eet vertellen ouver uile leive, ouver uilen trajet artistique, ouver de stad en sertoe ouver de schoeinste toël van de planeit.

En route

Zellik, 27/3/23
Et was dus vanèr
vollenbak bei
Volvo-Sterckx,
mè de Gruuten
Talkshow

Op bezeug:

Peter Vanlaet (Mama's Jasje), Erhan Demirçi, stand-up comedian en nen ottanteeken Brusseleir van de Limbug. Bart Herman, zanger en dialectfan tout-court. Mona Mina Leon, e simpateek gaminneke van Jette, da me liedege kenne dui den televees, in de feuilleton 1985. En dèn zaa'k bekanst Raymond Goethals nog vergeite dee spesioël oeit den eimel was no beneie gekomme... **En wee dat et gemist eit kan nog altaaid ne ki op Youtube gon lette!**

Anderlecht, 1 en 2/4/23

Nog ne schuunen oêved meigemokt in de Zinnema, mè de Zinnefolee, et Brussels kour da ne neuve program presanteidege: Tarara Boum Patei. Oprecht goo gekouze repertoire en mè vuil sjwoeng gezoengen uuk, van rockenrollmops tot e klasseek aireke van Händel.

1/4/23

Na emme'k toch eet vees uure roenke in de coulisse, sè. Do wêd gefeizeld dat et Brussels Volkstejoêter zan aaige zaa willen oemturne tot e klasseek ensâmbel! En ik em ze al beizeg gezeen uuk: d'ieste repeteese van et Neut Brussels Straaikorkest!

Binnekët

Jeroen Camerlynck paast no da't schaint serjuis noe ouver de muzikskes da ze gon enrezjistreire vè de vaifde CD van Brussels Tuub!

Brussels Volkstejoëter

Seizoen 2023 – 2024

Het Brussels Volkstejoëter zal met twee prachtige producties voor jou de pannen van het dak spelen. We zetten de succesproductie POEPA verder omdat we wensen dat er nog meer mensen van dit prachtig toneelstuk kunnen genieten en omdat we ook graag willen bijdragen om de ziekte Dementie uit het verdomhoekje te halen. Met NEN AIR DE FAMILLE trakteren we jou op een bitterzoete komedie aan de toog.

POEPA

een verbrusseling van **Le Père**, geschreven door de Franse succesauteur **Florian Zeller**

André, weduwnaar, vader van twee dochters, merkt dat er iets aan het veranderen is: hij voelt zich bedreigd, achtervolgd, hij verliest zijn oriëntering.

Alsof hij kleine gaatjes in zijn geheugen heeft...

Hij doet tegenover zijn oudste dochter alsof er geen vuiltje aan de lucht is. Al is het duidelijk dat hij het stilaan alleen niet meer aan kan. Zij zorgt voor de nodige familiale hulp, wat haar door haar trotse vader niet in dank afgenomen wordt. Net nu ze met haar nieuwe partner in Londen wil gaan wonen.... Een verrassend stuk, vreemd, komisch ook, maar genadeloos: een oude man op zoek naar zichzelf in een wereld die langzaam aan het uitdoven is.

Verbrusseling Claude Lammens

Regie Marc Bober

Assistentie Monique Boonen

Cast Luc De Smet, Annick Devisch, Geert Dehaes, Anouk Van Doosselaer, Luc Christiaens, Chantal Vermeir

Voorstellingen in Zinnema Anderlecht

Zondag 24 september 2023

Zaterdag 14 en Zondag 15 oktober 2023

i.s.m. Alzheimer Liga Vlaanderen

Le Père is een bejubeld toneelstuk.

Het stuk werd in 2014 bekroond met de Molière-prijs voor beste toneelstuk en twee jaar later genomineerd voor de Tony Award voor beste toneelstuk. De auteur Florian Zeller verfilmde het stuk: 'The Father' met Anthony Hopkins en Olivia Colman in de hoofdrollen.

Het Brussels Volkstejoëter scheert met haar benadering van Le Père hoge toppen. Lees hieronder enkele oprechte reacties die we onder meer via onder meer sociale media ontvingen van toeschouwers die deze voorstelling al aanschouwden.

“Echt de moeite om te gaan zien!”

“Een aanrader, ontroerend mooi en top-acteurs”

“Topprestatie”

“Top Top Top”

“Amai, zo werkelijk ontroerend! Fantastisch gespeeld!”

“Adembenemend mooi. Proficiat aan alle spelers.”

“Fantastisch acteerwerk van alle acteurs. Mooi, confronterend en verwarrend, alsof we in de huid van Poepa kruipen. Een aanrader!”

NEN AIR DE FAMILLE

een verbrusseling van 'Un Air De Famille', geschreven door Agnès Jaoui en Jean-Pierre Bacri

Een bitterzoete komedie aan de toog. Philippe heeft het gemaakt. Hij is gehuwd met Yolande en is kaderlid in een onderneming waar ook zijn zus Betty werkt, een verbeten vrijgezel. Op een vrijdagavond komen ze in het gezelschap van hun moeder samen in het mistroostige cafeetje van Henri, de oudste broer, om de verjaardag van Yolande te vieren. Maar de avond verloopt niet helemaal zoals gepland. En wanneer Denis, de ober van het cafeetje, zich begint te moeien met familiekwesties krijgt het feestje al snel de allure van een afrekening.

Verbrusseling Guido Goovaerts

Regie Dave Nauwelaerts

Assistentie Monique Boonen

Cast Geert Dehaes, Anouk Van Doosselaer, Dean Raey, Karlien Figeys, Davy Van Stichel en Niki D'Heere

Zinnema Anderlecht Voorstellingen

vanaf 2 december 2023

Reservaties

vanaf 3 oktober 2023

Concrete info i.v.m. tickets zal je vanaf september terugvinden in ons magazine, onze maandelijkse nieuwsbrief en via onze sociale media

INFO & TICKETS POEPA

€ 18,00 > -18, +65, groepen vanaf 20 personen

€ 20,00 > anderen

€ 30,00 > relaxarrangement i.s.m. restaurant Den Appelboom (shuttle, ticket, drankje na de voorstelling in het restaurant)

€ 55,00 > verwenarrangement i.s.m restaurant Den Appelboom (shuttle, ticket, aperitief, plat, dessert, excl. drank)

VGC-paspartoe kan ingediend worden.

Rekeningnummer be.brusseleir vzw: BE79 7350 3377 0233

RESERVATIES

Elke di., woe. en do. van 9u tot 12u

via **02/502 55 09**

of via **tickets@brusseleir.eu**

of via de website: **www.brusseleir.eu**

**PAKT AAVEN AZJENDA EN
AAFT AAILE GERIED!**

Vocabulaire

door Robert Delathouwer, Streektaalcoördinator

Onze reeks over de spelling van het Brussels

We zijn in onze reeks met een overzicht van plezante of bijzondere Brusselse woorden aan de hand van een alfabetische volgorde van de beginletters vorige keer **garriveid on de letter F**. En dat wil **vanaaiges** zeggen dat we vandaag belanden bij de volgende in den ABC, namelijk **de letter G**. Let wel: we hebben het over de **G** zoals je die in het Nederlands uitspreekt, zoals in **gooiendag of gooie merget**. Je hebt ook woorden, vooral als die uit het Frans komen, waar de **G** anders wordt uitgesproken, zoals wanneer iemand een mooi gebaar stelt – **ei dei ne schuune geste**, dan zet je het woord cursief als het onveranderd blijft in 't Brussels. Als het woord echter wel anders wordt uitgesproken zet je het met een aangepaste combinatie van medeklinkers: zoals bijvoorbeeld e **zjestemen-neke**. Voor alle duidelijkheid: we zullen het hier en nu dus hebben over de enige echte **G**, **godverdoeme!** En opnieuw duiken we daarvoor met Marcel de Schrijver in zijn prachtige bloemlezing **'t Es on aa naa!**

DE LETTER VAN DE WEIK: DE G VAN GARDEVIL.

De eerste vrienden waaraan we met veel sympathie denken bij de letter G zijn natuurlijk de **Gardevils**. Dat zijn de mannen die het meeste werk hebben middenin de zomer. Zij moeten immers jaarlijks **de cortège van de Maabuum akkompanjeiren en defandeire op de planting** op 9 augustus. Bij Marcel de Schrijver lezen we over hen het volgende: **GARDEVIL**, van het Frans “garde-de-ville” = vroeger: politieagent. Het bekende wijsje van **Lup lup lup de gardevil es doê** kent iedereen wel. In zijn bloemlezing preciseert Marcel overigens dat deze Brusselse tekst werd gezet op de muziek van de 5de figuur van de Engelse quadrille - quadrille van de lansiers - van J.L. Olivier Metra. Maar kennen jullie ook de rest van het liedje?

VOOREERST KOMT

Lup lup lup de gardevil es doê, de gardevil es doê, de gardevil es doê,
Lup lup lup de gardevil es doê, de gardevil es doê
Je kan dat een paar keer herhalen, telkens wat sneller of op een andere wijze gezongen. Maar er bestaat ook een vervolg, en dat luidt zo:
En 'k zoê ni geire luupe vè de gardevil (ik ben niet van zins weg te lopen voor die politieagent) en nog:
Mè zan krumme puuten en zanne oeilenbril (want hij heeft kromme benen en draagt een uilenbril)

Bij de letter G kunnen we weer een hele reeks toffe Brusselse woorden bovenhalen. Zo een heel gewoon Nederlands woord dat je op dezelfde wijze uitspreekt en schrijft in het Brussels, maar waar ontelbare uitdrukkingen en gezegden rond geweven zijn. En opnieuw belanden we bij onze vriend Marcel. Telkens wij hem konden uitnodigen om een van onze lessen Brussels bij te wonen fleurde hij die op zijn onnavolgbare wijze op een lezing over het woord **'gat'**. In zijn bloemlezing **'t Es on aa naa** (en natuurlijk ook in de Franse versie **'t Kakkenesjke**) zal je niet minder dan drie bladzijden vinden met **expressions ouver et gat**. We pikken er voor ons eigen plezier een tweetal uit die we persoonlijk koesteren: **'t Gat van den deuvel**, het gat van de duivel, een nogal mysterieuze Brusselse definitie van een spiegel; en **Ui gat sloêgt achtentaggeteg**, haar gat slaat achtentachtig, wordt gezegd van een vrouw die een heupwiegende gang heeft.

Natuurlijk kunnen we nog heel wat andere gezegden en woorden met de beginletter G voorschotelen. 'n Ander woord dat we aldus konden geven is **gegouve**. **Gegouven es gegouve newo, dat es ten andere wa da waailen ee na in al dei magazines al van in et begin doen.**

Allei, om onszelf te plezieren: wat denk je van **gaffele**? Of **galosje** (**'ons bomma dei zwumt mè galosje...**), of nog: **ne gekaleide pei, dee goo gastikeid es**. En verder: het heeft geregend en **et es ee glaiteg (of gletteg)**. Hij is **op za gat** gevallen, en is nogal **gabumeid**.

En ikke, ik em oenger en dëst gekreige. Ik pak ma nog 'n gozet; en dobaa ne gooie guis, ara. Santei!

'T ES ON AA NAA! Het levend Brussels Dialect - bloemlezing van merkwaardige woorden en gezegden, van Marcel de Schrijver, uitgegeven door de vzw be.brusselleir, 2017 IS UITVERKOCHT ! De Franse versie **'T KAKKENESJKE** is nog wel verkrijgbaar.

BRUSSELS LEXICON, van Sera de Vriendt en Marcel de Schrijver, uitg. Academie van het Brussels vzw, 2009 (meer dan 6000 Brusselse woorden) en de Franse versie **LEXIQUE BRUXELLOIS** (van dezelfde auteurs plus Marc Quintelier). Het Brussels Lexicon kan je bestellen bij BRUSSELEIR!

NIEUW NIEUW NIEUW NIEUW NIEUW NIEUW NIEUW NIEUW NIEUW NIEUW

In samenwerking met de vzw Variaties werd het Brussels Lexicon gedigitaliseerd en opgenomen in de Woordenbank van de Nederlandse dialecten. Hoe ga je te werk? Ga naar <https://www.brusselleir.eu/neus/brussels-lexicon-digitaal/> daar klikken en je komt in de woordenbank terecht. Kruis Brussel aan en tik vervolgens het woord dat je wilt verbrusselen in het vakje de A.N.-zoekterm. Klik dan op zoeken. Es da ni tof?

Wat en wie zijn de **Manne van de Platou?**

De Manne van de Platou was de vroegere roepnaam van de inwoners van Koekelberg. Vandaag is het de naam van de 30-jarige vereniging die het Brussels dialect en de lokale geschiedenis in ere houdt. Al 15 jaar organiseert zij maandelijks op elke derde dinsdag een zeer gevarieerd cultuurcafé: BRUSSELS STAMENEI.

De Manne (en de Maskes) van de Platou gaan ook quasi maandelijks op stap met de Reus van Koekelberg: RAIMUNDO. Al dan niet vergezeld door Armand Schreurs, de hoeder van Raymond Goethals' stem.

Zij verzorgen ook gegidste tours (in het Brussels), zowel in het Belgian Chocolate Village, als in de Basiliek, en ook in de Estrangin Aboriginal Gallery, allemaal in Koekelberg. En op aanvraag ook op maat.

NOTEIT UUK AL DE VOLGENDE DOETEMS EN AKTIVITAAITE

4/5 (18.00 & 19.15) NOCTURNES BRUSSELSE MUZEES BCV>Bazelik & Bazelik>BCV

16/5 (18.30) DE BRAAVE JOENGES & E MASKE Brussels Stamenei in GC de Platoo

20/5 (16.00) RAIMUNDO OP WAAIKFIEST KOEKELIEK av. de la Basilique

10/6 (11.00) RAIMUNDO OP BROCANTE KARREVELD pl. de Bastogne

14/6 (11.00) RAIMUNDO OP VUISTELLING BOEK 50 JOER RWDM stade RWDM

20/6 (18.30) ZANGAVOND BRUSSELSE LEEKES Brussels Stamenei in GC de Platoo

info & kontakt: henri.geeraerts@gmail.com of 0472 63 54 55

Brusseleir! stelt voor:

Gepakt

POWEZEE BEI NEN ALBOM PHOTO

Een lichtvoeting poëzieprogramma met als onderwerp fotografie.

Hoe kijken we naar foto's, wat denkt een fotograaf, kan je in een foto ook de fotograaf herkennen, wat zie je en wat zie je niet? Kan je een taal bekijken en kan je foto's vertellen? Drie BVT-acteurs zoeken het uit in dit programma. Ze brengen de powezeekes in hun mooiste Brussels, begeleid door een melankolieke klarinet.

'GEPAKT' ontstond ter gelegenheid van 'Gekspressioneid', een foto-boek van Guido Van den Troost, over het Brussels dialect en de mensen die deze volkstaal vandaag spreken, verdedigen en propageren. Het boek is een pleidooi in beelden om de taal van Toots Tielmans, 'Ketsje en de karikollemadam levend te houden.

'GEPAKT' werd uitstekend ontvangen en ging na de – als eenmalige bedoelde – voorstelling in Muntpunt een eigen leven leiden. Het werd een programma waarin op allerlei aspecten van de fotografie wordt ingezoomd en waarin foto's worden naverteld op een ludieke en vaak ontroerende manier.

Regie Marc Bober **Met** Gertje Bryssinck, Claude Lammens, Niki D'Heere, Marc Van Hoorick
(klarinet) **Foto's** Guido Van den Troost

**GEPAKT op jouw event, bij jou thuis, etc... dat kan:
boekingen: Brusseleir!**

02 502 76 93, info@brusseleir.eu - 350,00 euro excl. BTW

Valérie Wolters

nieuwe algemeen coördinator van Zinnema

Sinds begin dit jaar is Valérie Wolters de nieuwe algemeen coördinator van Zinnema, het open talentenhuis in Anderlecht waar amateurkunsten en innovatieve praktijken allebei een plaats hebben, en waar ook het Brussels Volkstejoëter kind aan huis blijft.

“

“Traditie en experiment gaan samen bij Zinnema”

Tijdens ons kennismakingsgesprek staat Wolters erop ook haar medewerkers bij Zinnema onder de aandacht te brengen voor de inzet die ze elke dag opnieuw aan de dag leggen, en voor de open armen waarmee ze op haar nieuwe werkplek is ontvangen. “Ik ben zeker dat we er een mooi verhaal van gaan maken,” zegt Wolters, die een echte Brusselse is, en in Molenbeek vlakbij het Karreveldkasteel en de basiliek van Koekelberg woont. “Ik ben geboren in Watermaal-Bosvoorde, heb een tijd in Elsene gewoond, ben dan opgegroeid in Wemmel terwijl ik naar school ging

in Laken, en daarna heb ik kunstwetenschappen gestudeerd aan de VUB.” Dat laatste betekende meteen de start van een rijke carrière in de Brusselse culturele wereld. “Eerst was ik aan de slag in de beeldende kunsten. Daarna ben ik als freelancer in de podiumkunsten gerold, waar ik altijd kunstenaars heb ondersteund bij de ontwikkeling van hun praktijk. Mijn eerste echte vaste job was de oprichting van Margarita Production, een managementbureau voor jonge kunstenaars. Daarna heb ik als zakelijk leider bij het Kunstenfestivaldesarts gewerkt, en de laatste jaren bij workspacebrussels en Kris Verdonck.”

Wat betreft het ondersteunen van kunstenaars - zakelijk en inhoudelijk - sluit haar nieuwe functie bij Zinnema naadloos aan op wat ze altijd al gedaan heeft. “De baseline

van Zinnema is ‘open talentenhuis’. Talentontwikkeling is onze core business, en onze missie is dat we een open en warme plek willen zijn waar vrijetijdskunstenaars zich kunnen ontplooiën en in dialoog kunnen gaan met anderen.”

“Wat mij enorm aantrekt in het profiel dat Zinnema vandaag heeft, is dat we erin slagen om zowel meer traditionele verenigingen en projecten zoals, het Brussels Volkstejoëter, een plek te geven, als hele nieuwe experimentele vormen. Dat geeft een fijne dynamiek in het huis.”

Het Brussels Volkstejoëter zit dus nog altijd goed bij Zinnema, met deze nieuwe gesprekspartner die zeker en vast een mondje Brussels dialect begrijpt. Het is belangrijk dat we aandacht blijven hebben voor dat erfgoed. Ik weet dat het voor jonge Brusselaars niet evident is om het oude Brussels dialect te begrijpen. Ondertussen spreken zij een nieuw Brussels dat ik dan weer niet helemaal versta. Misschien ligt er een toekomst in het verbinden van dat oude en dat nieuwe Brussels?” ●

www.zinnema.be

Actrice Mona Mina Leon

uit de serie 1985

Actrice Mona Mina Leon maakte indruk als een van de hoofdpersonages in de televisieserie 1985 over de Bende van Nijvel. Die speelt zich grotendeels af in de stad waarin ze opgroeide en woont. Haar liefde voor Brussel is dan ook groot.

Natuurlijk wordt Mona Mina Leon (1994) tegenwoordig iets vaker herkend op straat. “Ik voel plots een soort van aura,” lacht ze bescheiden. “Het is heel tof dat de serie zo goed is ontvangen, en dat mensen er zo vriendelijk en lief over zijn. Het is fijn om die erkenning te voelen voor iets waar we allemaal heel hard aan hebben gewerkt.”

Voor Mona Mina begon het acteren tijdens de vier jaar opleiding die ze kreeg in het RITCS. Daarna trok ze twee jaar naar Australië waar ze ook theater maakte in het Engels. Vervolgens was ze verbonden aan het Mechels gezelschap Abattoir Fermé van Stef Lernous, en aan kunstencentrum Monty in Antwerpen. Ondertussen combineert ze theater dus met film, én met schrijven. “Binnenkort hoor je mijn stem in de nieuwe film Ruby Gillman Teenage Kraken van Dreamworks, en in september maak ik een theaterproject met een vriendin. Daarnaast ben ik ook een boek aan het schrijven. Daar komen trouwens ook wel wat Brusselse woorden in, omdat ik dat heel gevoelsmatig aan het schrijven ben, als een stream of consciousness, in een heel vrije taal waarin plots woorden opduiken als “ik loop op mijn ‘slasjen’”, of “het is buiten aan het ‘drasjen’”.

Mona Mina werd geboren in Ukkel en groeide tot haar twaalfde op in Kuregem. Nu woont ze in Jette. “Heel leuk. Toen ik uit Melbourne terug naar België kwam heb ik voor het werk een tijd in Antwerpen gewoond, maar Brussel trok me toch weer aan. Ik denk dat de mentaliteit hier toch echt anders is. Ik denk dat ik redelijk Brussels ben qua gedach-

“Ik hou van de talen die hier gesproken worden.”

tengoed. Dat heeft te maken met verdraagzaamheid: er toch eerder vanuit gaan dat mensen goede bedoelingen hebben dan slechte.”

“En ik hou ook van de talen die hier gesproken worden,” vult Mona Mina aan. “Ook van het Brussels. Ik heb een tijd in een pralinezaak in Basilix gewerkt, en daar kwam toch nog cliënteel dat vollen bak Brussels sprak. Ook op de markt in Jette hoor je het nog best wel veel.”

Toen bleek hoeveel goede reacties acteur Tom Vermeir kreeg omdat hij voor zijn rol als adjudant Goffinard in 1985 Brusselse tussentaal had geleerd met de hulp van Guy Vanhengel, schrok Mona Mina daar niet van. Maar gelooft ze ook dat het Brussels dialect nog in één of andere vorm zal kunnen overleven? “Ik vind het in ieder geval cool dat er instanties zoals Brusseleir! bestaan die het in levend helpen houden, weten waar alles vandaan komt, en de systemen erachter in kaart brengen. Daarnaast is er ook het nieuwe Brussels dat misschien nog niet erkend is als een dialect, maar dat door mensen van mijn leeftijd en jonger wordt gesproken en dat verschillende invloeden kent. Ook dat is heel interessant.” ●

onder auspiciën van de Koning Boudewijn Stichting

DE COPAINS VAN BRUSSELEIR!

**Een initiatief waarmee de sympathie van den
Brusseleir voor onze werking kan omgezet
worden in censes, oude, ploët,...**

**Dankzij de steun van de Copains van Brus-
seleir willen we met het project Brussels
WALLAH OMG jongeren rekruteren die
goesting hebben in het Brussels en samen
met hen een project uitwerken die hun
leefwereld creatief vertaalt.**

Stortingen vanaf 40€ genieten van een fiscaal attest.

Koning Boudewijnstichting: BE10 0000 0000 0404
Gestructureerde mededeling: +++ 623/3734/20003 +++
Payconiq is handig en snel via deze QR code

